

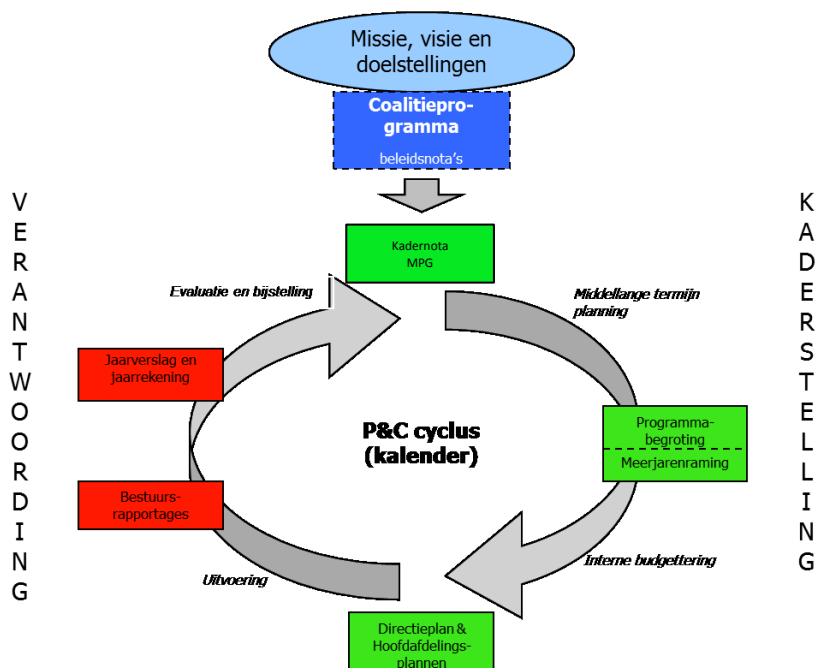
Bestuurlijke P&C-kalender 2017

Inleiding

Voor u ligt de P&C-kalender voor de bestuurlijke Planning en Control cyclus 2017. In deze kalender is van elk document binnen deze cyclus de planning opgenomen van het moment van ambtelijke voorbereiding door de directie tot en met de bestuurlijke vaststelling door de gemeenteraad van Haarlem.

De doelstelling van de P&C-kalender is het bestuur inzicht te geven in wat zij kan verwachten t.a.v. de documenten in de P&C-cyclus en wanneer zij deze documenten kan verwachten.

De P&C-cyclus is een samenhangend besluitvormingsproces, gericht op de vaststelling, uitvoering en verantwoording van de beleidsdoelen. Het cyclische karakter wordt ontleend aan de jaarlijks terugkerende heroriëntatie op het voorgenomen beleid, waardoor het mogelijk is beleidsdoelen bij te stellen als de evaluatie daartoe aanleiding geeft. Zie onderstaande figuur.

In de P&C kalender volgen we de volgorde van de jaarkalender.

De documenten die in 2017 voor het bestuur verschijnen zijn:

- Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2016
- De Kadernota 2017, inclusief
 - Actualisatie lopende jaar
 - Meerjaren Perspectief Grondexploitatie (MPG)
 - Financieel kader Investeringsplan 2017-2022
- Bestuursrapportage 2017
- Programmabegroting 2018-2022, inclusief

- bijlage Investeringsplan 2017-2022
- P&C-kalender 2018 (ter informatie)
- Decemberrapportage (optioneel)
- Normenkader financiële rechtmatigheid 2017

De verschillende onderdelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden omdat ze allen deel uitmaken van de totale cyclus.

Rol van de raad		Controleren	Kaderstelling	Kaderstelling
Proces	Product	Jaarstukken 2016	Kadernota 2017	Programmabegroting 2018-2021
1e B&W		28-mrt	4-apr	5-sep
2e B&W		4-apr	18-apr	12-sep
3e B&W		--	9-mei	19-sep
Verzending stukken aan raad		5-apr	18-mei	28-sep
Toelichting voor raad		n.t.b.	24-mei	4-okt
Commissies		15-jun	n.v.t.	n.v.t.
Indienen schriftelijke vragen		n.t.b. (RKC)	30-mei	17-okt
Verzending schriftelijke antwoorden		n.t.b. (RKC)	6-jun	26-okt
Raadsbehandeling		22-jun	26-29-jun	6-9-nov
Verzending provincie		12-jul	n.v.t.	10-nov

Wijzigingen 2017

De bestuurlijke P&C-kalender is gebaseerd op voorafgaande jaren. Wel zijn enkele belangrijke wijzigingen en overwegingen die hier onder de aandacht worden gebracht:

Verandering bestuurlijke agendering P&C documenten

Met het presidium is gesproken over een mogelijke wijziging in de bestuurlijke behandeling. Door de kadernota en de begroting eerst in de verschillende commissies te bespreken, ontstaat de mogelijkheid inhoudelijk dieper in te gaan op clusters en programma's en paragrafen. Het resultaat kan zijn dat door deze eerste bespreking er bij de raadsbehandeling meer op bepaalde thema's gefocused kan worden. Dit idee kan door de raad worden uitgewerkt en worden toegepast bij de bespreking van de kadernota. Als de opzet geslaagd is kan het ook bij de begroting worden toegepast. In deze P&C-kalender zijn data voor commissiebehandeling optioneel opgenomen.

Jaarstukken

De verantwoording van het sociaal domein heeft een behoorlijke impact gehad op het traject van de vaststelling van de jaarstukken 2015. Waar normaalgesproken het jaarverslag door het college begin april werd vastgesteld was dit nu 21 juni en was de raadsbehandeling in juli in plaats van juni. Voor het jaarverslag van 2016 wordt teruggegaan naar de reguliere planning. De aanlevering en controle op de verantwoordingen van zorgaanbieders passen echter niet binnen deze planning. Daarom wordt de volgende procedure voorgesteld.

Het college stelt begin april onder voorbehoud van een goedkeurende controleverklaring het jaarverslag vast. De interne controle en de controle van de accountant zijn op dat moment nog niet geheel afgerond. Gezien de afhankelijkheid van de aanlevering van zorgaanbieders kan een belangrijk deel van de controle op het sociaal domein pas in een later stadium uitgevoerd worden. Over het overige deel van de jaarrekening verwacht de gemeente op basis van haar interne controle voldoende zekerheid te hebben over de uitkomst van de reguliere controle. Eventuele fouten die na de vaststelling nog geconstateerd worden door onze interne controle of door de accountantscontrole beoordeeld op hun impact op het oordeel van de accountant. Indien dit niet leidt tot een verklaring met beperking of oordeelsonthouding doet de accountant zijn bevinding in het accountantsverslag en wordt het jaarverslag niet aangepast.

Een groot voordeel van deze werkwijze is dat het bestuurlijk traject, inclusief het onderzoek van de rekenkamercommissie, volgens de reguliere planning kan gebeuren. De verwachting is dat er tijdig (begin maart) voldoende financieel inzicht is in de verantwoording van de zorginstellingen om deze planning te hanteren. Verder zal afstemming met de rekenkamercommissie gezocht moeten worden of zij hun werk kunnen doen met een vastgesteld jaarverslag dat nog niet voorzien is van een oordeel van de accountant.

Kadernota

Voor de kadernota is er een aantal aandachtspunten.

De Kadernota 2017 zal een overwegend beleidsarm document zijn, omdat de Programmabegroting 2018-2022 maar deels onder de verantwoording van het huidige college zal vallen. De reserve sociaal domein en de Toekomstvisie 2040 zullen wel belangrijke aandachtspunten zijn in de kadernota. De voortgang op hoofdlijnen (voorheen eerste bestuursrapportage) is onderdeel van de kadernota. Indien besloten wordt dat de gemeente Haarlem de ambtelijke ondersteuning voor het gemeentebestuur Zandvoort overneemt, worden de voorbereidingen hiervoor, bijvoorbeeld op het personele en facilitaire vlak, ook meegenomen in de kadernota.

De meicirculaire gemeentefonds van het Rijk kan, zoals te doen gebruikelijk, niet worden meegenomen in de kadernota omdat deze op een te laat moment verschijnt. Dit geldt ook voor de septembercirculaire gemeentefonds en de begroting.

De kadernota kent op een aantal onderdelen dubbelingen met de programmabegroting, omdat in beide documenten ontwikkelingen voor het komende jaar worden geschetst, bijvoorbeeld in de clusterteksten. Komend jaar zal hierop een verbeterslag worden gemaakt.

Bestuursrapportage

De bestuursrapportage geeft inzicht in de verwachte financiële en beleidsmatige resultaten over het lopende begrotingsjaar. Daarbij wordt een prognose gegeven van de realisatie van investeringen en wordt inzicht geboden in de voortgang van grote projecten.

Indien nodig wordt een tweede rapportage opgesteld die in december wordt vastgesteld; de Decemberrapportage. Deze rapportage is in principe beleidsarm en bevat met name financiële wijzigingen die noodzakelijk zijn met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording en de accountantsverklaring.

Programmabegroting

Informatiewaarde: indicatoren

In de Programmabegroting 2017-2021 is een aantal verbeteringen doorgevoerd met als doel de informatiewaarde te vergroten. In afstemming met de gemeenteraad is de set indicatoren sterk vernieuwd en is de set landelijk verplichte benchmarkindicatoren opgenomen. Deze indicatoren zijn de basis, om continuïteit in verantwoording en monitoring te waarborgen, maar zijn ook dynamisch en kunnen worden aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Van een aantal indicatoren is om uiteenlopende redenen nog geen nulmeting en streefwaarde opgenomen. In de P&C-cyclus van 2017 is een evaluatie van deze verbeteringen nog maar zeer beperkt nuttig. De verantwoording over 2016 gebeurt immers met gebruikmaking van de oude set indicatoren uit de begroting 2016. De nieuwe set indicatoren komt, voor zover er metingen en streefwaarden zijn, voor het eerst terug bij de Bestuursrapportage 2017. Een evaluatie van de nieuwe set is voorzien in 2018.

Informatiewaarde: meer financiën in de begroting

Meer financiën in begroting is een raadsbreed aangenomen motie. In de Programmabegroting 2017 is een eerste invulling gegeven, zowel in de opzet van de programmabegroting als met de start van de digitale begroting. De digitale begroting nu verder ontwikkeld om meer financiële informatie toegankelijk te maken.

Gebiedsprogramma's

Het college stelt bij de kadernota de meerjarengedebitsprogramma's vast en bij de begroting het gebiedsprogramma voor het komende jaar. Deze programma's worden gedeeld met de raad. Het gebiedsprogramma is voor het eerst gepubliceerd op Open Data Haarlem, en ontwikkelt zich verder naar een dynamisch geheel, zoals een online applicatie met toegang tot actuele informatie. Het gebiedsprogramma komt daarmee wel losser te staan van de P&C-cyclus.

Digitalisering P&C documenten

De Programmabegroting 2017-2021 is het eerste P&C-document dat via een eigen website toegankelijk werd. In de P&C-cyclus 2017 komen ook het jaarverslag en de jaarrekening op deze wijze beschikbaar. Voor de overige P&C-documenten is nog niet besloten of deze ook via een website beschikbaar komen of dat deze op de traditionele manier (papier en een digitale pdf) beschikbaar zijn. Daarnaast wordt in 2017 verder gewerkt aan uitgebreidere mogelijkheden om financiële gegevens te raadplegen. Dit is een meerjarig traject met als doel steeds meer financiële gegevens te ontsluiten, tot op productniveau. In 2018 wordt op verzoek van de raad de financiële indeling zodanig aangepast dat, waar mogelijk, de onderdelen maximaal € 5 miljoen omvatten.

Investeringsplan

Het investeringsplan wordt vastgesteld bij de begroting. Bij de kadernota wordt alleen het financiële kader vastgesteld, waarbij gedacht moet worden aan:

- Hoogte kasstroomplafond (2016: € 30 miljoen);
- Hoogte investeringsplafond (2016: € 37 miljoen);
- Effect van achterstanden bij investeringen op de meerjarenbegroting.

Gelet op de verwachte groei van de stad en de benodigde investeringen die dit vergt zal het gewenste investeringsvolume mogelijk hoger moeten worden dan het huidige plafond.

Ambtelijke samenwerking met gemeente Zandvoort

Sedert 1 januari 2015 is sprake van een ambtelijke samenwerking tussen Haarlem en Zandvoort op het gebied van het Sociaal Domein. Op 13 oktober 2016 heeft de gemeenteraad in Zandvoort zich positief uitgesproken voor verdere ambtelijke samenwerking, waarbij Haarlem vrijwel alle ambtelijke taken voor Zandvoort zal gaan uitvoeren. De formele besluitvorming hierover is op dit moment nog niet afgerond, het Haarlemse bestuur dient ook nog een besluit te nemen, maar de kans is aanwezig dat die samenwerking per 1 januari 2018 gestalte zal krijgen. Dat zou betekenen dat alle voorbereidingen in 2017 zullen plaatsvinden, wat consequenties heeft voor inzet van beschikbare personele capaciteit. In 2017 zal een P&C-kalender 2018 ten behoeve van het Zandvoortse bestuur worden opgesteld. Ook zullen Zandvoortse P&C-documenten in 2017 in nauwe samenwerking tussen ambtenaren van Zandvoort en Haarlem worden opgesteld, op basis van de Zandvoortse beleid en uitgangspunten. Dit geldt met name voor de begroting 2018. De verantwoordelijkheid voor jaarstukken 2016 en de voorjaarsnota 2017 ligt in Zandvoort. Nadere uitwerking van de voorbereidingen, ook wat betreft de P&C-cyclus, zal plaatsvinden nadat de formele besluitvorming positief is afgerond.

Planning 2017

In onderstaande tabel zijn de data opgenomen van de besluitvorming door de raad, B en W, directie en DT over de verschillende documenten uit de bestuurlijke P&C-cyclus.

In de tabellen in deze kalender zijn de activiteiten die plaatsvinden binnen de schoolvakanties lichtgrijs gearceerd.

Datum	Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2016 en normenkader	Bestuursrapportage 2017	Kadernota 2017	Begroting 2018-2022
ma 16 jan			Bespreken voorlopig financieel beeld kadernota met directie en portefeuillehouder	
wo 18 jan			Bespreken voorlopig financieel beeld kadernota in DT	
di 24 jan			Vaststellen voorlopig financieel beeld kadernota in B en W	
18 t/m 26 feb	voorjaarsvakantie			
ma 13 mrt	Bespreking jaarstukken met portefeuillehouder		Bespreking van financiële hoofdlijnen kadernota en MPG met directie en portefeuillehouder	Bespreken concept uitgangspunten met directie en portefeuillehouder
wo 15 mrt	Bespreking jaarstukken en audit rapportage in DT		Bespreking van financiële hoofdlijnen kadernota en MPG in DT	Concept uitgangspunten in DT
di 21 mrt			Bespreking van financiële hoofdlijnen kadernota en MPG in B en W	Vaststellen concept-uitgangspunten in B en W
ma 27 mrt			Bespreking van concept-kadernota en MPG met directie en portefeuillehouder	
wo 29 mrt			Concept-kadernota en MPG in DT	
di 28 mrt	1 ^e bespreking concept-jaarstukken in B en W			
di 4 apr	Vaststelling jaarstukken in B en W		1e behandeling kadernota en MPG in B en W	
wo 5 apr	Toezending jaarstukken aan RKC en Raadsleden			
wo 5 apr	Normenkader deel 1 in DT			
ma 10 apr			Bespreking van concept-kadernota en MPG met directie en portefeuillehouder	

Datum	Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2016 en normenkader	Bestuursrapportage 2017	Kadernota 2017	Begroting 2018-2022
wo 12 apr			Concept-kadernota en MPG in DT	
di 18 apr			2e behandeling kadernota en MPG in B en W	
22 t/m 30 april	Meivakantie Bevrijdingsdag valt in 2017 buiten de vastgestelde week meivakantie. Scholen kunnen de meivakantie met een week uitbreiden.			
n.n.b. RKC bepaalt	Gesprek accountant/RKC en portefeuillehouder			
29 mei	Bespreking rapport van bevindingen met portefeuillehouder			
31 mei	Bespreking rapport van bevindingen en rapport RKC in DT			
di 9 mei			3 ^e behandeling kadernota en MPG in B en W	
do 18 mei 16.30 uur			Presentatie kadernota door portefeuillehouder, raadsleden ontvangen kadernota	
wo 24 mei			Technische toelichting kadernota voor Raad	
di 30 mei			Uiterste datum indiening technische raadvragen (voor 12 uur)	
di 6 juni	Vaststelling van reactie B en W op rapport van bevindingen door B en W		Verzending ambtelijke antwoorden digitaal aan raadsleden	
OPTIONEEL			Luisterzittingen kadernota	
do 15 jun	Behandeling jaarstukken, rapport van bevindingen en rapport RKC in de Commissie Bestuur		OPTIONEEL Behandeling kadernota in de Commissies	
do 22 juni	Behandeling jaarstukken in de Raad			
ma 26 – do 29 juni ¹			Behandeling kadernota in de Raad	
wo 28 juni			Moties en amendementen in extra B en W-vergadering vóór 10:00 uur	

¹ Bij keuze voor commissiebehandeling van de kadernota kan de raadsbehandeling mogelijk met een dag worden ingekort.

Datum	Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2016 en normenkader	Bestuursrapportage 2017	Kadernota 2017	Begroting 2018-2022
ma 10 juli				Bespreken hoofdlijnen programmabegroting met directie en portefeuillehouder
wo 12 juli	Vastgestelde jaarstukken naar GS van Noord-Holland			Bespreken hoofdlijnen programmabegroting in DT
22 juli t/m 3 september	zomervakantie			
ma 28 aug				Bespreken concept programmabegroting met portefeuillehouder
di 29 aug				Bespreken hoofdlijnen programmabegroting in B en W
wo 30 aug				Bespreking concept programmabegroting in DT
ma 4 sept		Bespreking bestuursrapportage met portefeuillehouder		
di 5 sept				Reserveren vergadertijd B en W voor bespreking concept programmabegroting
wo 6 sept		Behandeling bestuursrapportage in DT		
di 12 sept				Bespreking concept programmabegroting in B en W
di 19 sept		Behandeling bestuursrapportage in B en W		Vaststellen programmabegroting in B en W
do 21 sept		Raadsleden ontvangen bestuursrapportage		
do 28 sept				Presentatie programmabegroting door portefeuillehouder Raadsleden ontvangen programmabegroting

Datum	Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2016 en normenkader	Bestuursrapportage 2017	Kadernota 2017	Begroting 2018-2022
wo 4 okt				Technische toelichting Programmabegroting voor Raad
do 5 okt		Behandeling bestuursrapportage in alle Commissies		
do 12 okt				OPTIONEEL Luisterzittingen programmabegroting
di 17 okt				Uiterste datum voor indienen technische raadvragen over de begroting (voor 12 uur)
do 19 okt		Behandeling bestuursrapportage door Raad		
21 t/m 29 okt	herfstvakantie			
do 26 okt				Verzending ambtelijke antwoorden digitaal aan raadsleden
OPTIONEEL 2 nov				Behandeling programmabegroting in de Commissies
ma 6 - do 9 nov ²				Behandeling programmabegroting in de Raad
ma 6 nov	Bespreken normenkader deel 2 met portefeuillehouder	Bespreken decemberrapportage met portefeuillehouder		
Wo 8 nov	Normenkader deel 2 in DT	Bespreking decemberrapportage in DT		Moties en amendementen in extra B en W-vergadering vóór 10:00 uur
Do 9 nov				Moties en amendementen in extra B en W-vergadering vóór 12:00 uur
vr 10 nov				Verzending vastgestelde programmabegroting naar GS van Noord-Holland
di 14 nov	Normenkader deel 2 in B en W	Behandeling decemberrapportage in B en W		

² Bij keuze voor commissiebehandeling van de kadernota kan de raadsbehandeling mogelijk met een dag worden ingekort.

Datum	Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2016 en normenkader	Bestuursrapportage 2017	Kadernota 2017	Begroting 2018-2022
<i>Nog te bepalen</i>	Normenkader deel 2 in Auditcommissie			
do 30 nov		Behandeling decemberrapportage in Commissie Bestuur		
do 21 dec	Raad stelt normenkader deel 2 vast	Raad stelt decemberrapportage vast		